

Perlekjedet

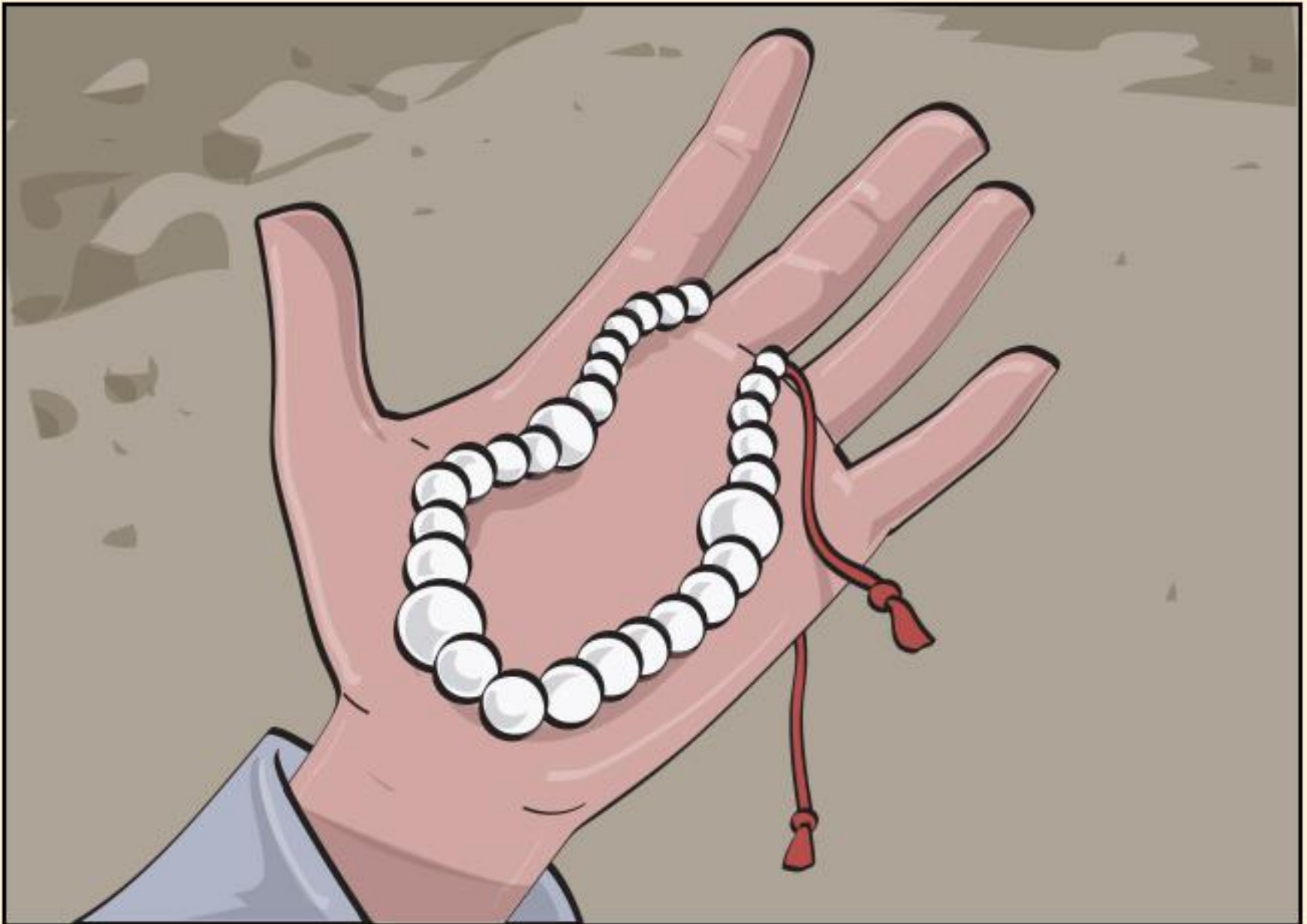

Al-Qadi Abo Bakr Mohammad ibn Abd-ol-Baqi al-Ansari er en strålende person i den islamske historien. Han var blant de mest fromme på sin tid, og selv etter flere århundrer er han et stort forbilde for muslimer og anses som kunnskapens lysfontene. I flere generasjoner er det blitt fortalt mange historier om denne aktverdige mannens godhet og ærlighet, men den historien som påvirket livet hans mest, består av mange merkelige og unike hendelser. Han fortalte selv den historien, og den gjengis i mange historiebøker.

På midten av det femte århundre av hijrah (midten av 1100-tallet e.Kr.) var jeg student i Mekka. En gang ble jeg arbeidsløs og hadde ingen penger. Jeg klarte å sørge for mat og drikke i noen dager, men så ble det vanskelig å få nok til mat. Jeg hadde ikke engang råd til to måltider om dagen. Jeg måtte avbryte studiene og til og med selge noen av bøkene mine for å kjøpe mat. Jeg sultet nesten i hjel, men min selvrespekt tillot meg ikke å låne eller tigge fra noen.

En dag var jeg sulten som vanlig. Jeg gikk bort til det hellige huset Kabah for å be til Herren om å redde meg fra denne elendige tilstanden. På vei tilbake så jeg en pung av fløyel, som lå på bakken. Jeg plukket den opp. Den var fint sydd og snøret igjen med en silkelisse. Jeg så meg om for å se etter eieren, men veien var helt tom, det var ikke en sjel å se. Jeg tok med meg pungen og gikk hjemover.

Jeg var veldig nysgjerrig etter å vite hva som var i pungen. Forsiktig åpnet jeg den, et skinnende perlekjede skled ned i min hånd. De blanke perlenes glans fikk nesten rommet mitt til å lyse opp. Perler av forskjellige størrelser var tredd på en karmosinfarget (mørkerød) snor av silke. Det var en praktfull ting, og jeg var veldig glad for å holde det dyrebare smykket. For et lite øyeblikk glemte jeg den elendige tilstanden jeg var i - jeg glemte min sult. Så tenkte jeg på den stakkars eieren som måtte ha mistet det verdifulle smykket. «Han må være ulykkelig og veldig bekymret for å ha mistet noe så verdifullt!» tenkte jeg.

Jeg bestemte meg for å lete etter eieren og levere ham tilbake smykket hans for å befri ham for denne hodepinen. Det slo meg ikke i det hele tatt å beholde smykket.

Jeg begynte å lete etter eieren, men lot pungen med perlekjedet bli liggende hjemme. Det første stedet jeg oppsøkte, var der jeg hadde funnet pungen. En gruppe rastløse menn stod der og var opptatt med å snakke med hverandre. Jeg listet meg bort. De snakket om pungen med perlekjedet. En eldre mann hvis storhet viste seg tydelig i hans imponerende personlighet, stod blant dem. Han fortalte dem om pungen han hadde mistet, og han lovet en belønning på fem hundre gullmynter til den som kunne finne den forsvunne pungen med perlekjedet. Jeg ble stående og lyttet godt etter beskrivelsen av den forsvunne pungen. Da jeg ble sikker på at det er han som måtte være eieren, tok jeg varsomt hånden hans og ba høflig om at han skulle bli med meg. Han så på meg med håp i øynene og ble med meg uten å stille et eneste spørsmål. På vei hjemover tenkte jeg på at det var ikke lenge før den herlige belønningen på fem hundre gullmynter ville være min. Bare tanken på å få en så stor belønning fylte mitt hjerte med glede. Jeg undret: «Vil mine elendige dager ta slutt, ikke mer sult og heller ikke en fattig mann!» Med disse behagelige tankene gikk jeg inn i mitt hus og inviterte med meg den gamle mannen.

Da vi satte oss ned, spurte jeg min fortvilede gjest etter noen kjennetegn på den forsvunne pungen. Det gjorde jeg for at det ikke skulle være noe tvil igjen i meg om at han var den sanne eieren. Han fortalte kjennetegn på pungen, uten å anstrenge seg skildret han dens farge og utseende. Han fortalte også om innholdet og oppga det eksakte antallet perler. Han beskrev til og med den silkelissen som pungen var knyttet med. Det overbeviste meg om at han var den sanne eieren av den forsvunne pungen med perlekjedet. Stille reiste jeg meg og hentet fram pungen. Da han fikk øye på den forandret hans dystre uttrykk seg med det samme. Øynene hans skinte av glede, og han så på meg med oppriktig takknemlighet. Dette takknemlige blikket overvældet meg, og jeg forandret plutselig mine tanker.

Litt tidligere hadde jeg gledet meg til å få den store belønningen, men nå tenkte jeg på hva jeg faktisk hadde gjort for å fortjene den. Det var jo bare en ren tilfeldighet at pungen havnet hos meg, jeg gjorde ingenting for å få tak i den. Hvorfor ønsket jeg da en belønning for å levere den tilbake til dens virkelige eier? Jeg hadde sårt behov for penger, min fattigdom og livets uhyggelige virkelighet stirret meg i ansiktet. Hvorfor skal jeg ikke ta imot belønningen? Det var ikke tvil om at det var riktig og rettferdig å ta imot belønningen. En kamp hadde oppstått i mitt indre, mine tanker dro meg i begge retninger. Jeg hadde lyst, men jeg kunne ikke, det var ingen lett sak som pågikk i mitt indre. Den høysinnede gamle mannen så om og om igjen på perlekjedet for å forsikre seg om at han hadde fått det tilbake.

Omsider så han på meg, og sa: «Du er en rettskaffen mann, og jeg takker deg fra bunnen av mitt hjerte. Jeg kan ikke helt uttrykke min takknemlighet overfor din hederlige handling. I alle fall tilbyr jeg deg belønningen på fem hundre gullmynter som en ydmyk gave, og anmoder deg om å ta den imot.» Så la han en pung med fem hundre gullmynter foran meg. I mitt indre pågikk fortsatt kampen om hva jeg skulle gjøre. Glimtet av pengene gjorde det hele svært fristende, men jeg hindret meg selv og sa: «Jeg takker deg for at du tilbyr meg det overveldende beløpet som belønning, men jeg kan dessverre ikke ta imot.» «Hvorfor ikke?» spurte gjesten og la til: «Du fortjener belønningen for jeg gir deg den frivillig. Jeg gir deg den med glede, som et ydmykt bevis på min takknemlighet. Vær vennlig og ikke sår meg ved å ikke ta den imot!» Jeg svarte: «Jeg kan ikke engang tenke meg å være uhøflig nok til å avslå det du tilbyr, men det passer seg ikke for meg å ta imot belønningen uten å ha gjort noe for å fortjene den. Perlekjedet er ditt, og jeg fant det ved en ren tilfeldighet. Jeg har ikke rett til å kreve noe fra deg bare fordi jeg leverte det tilbake. Vær så snill og ikke be meg ta imot noe jeg ikke kan ta imot.» Den gamle mannen ble veldig overrasket av mitt bestemte avslag. Vanligvis dør folk for penger, men her stod jeg og avsto. Han sa: «Min sønn, det er stort å være en ærlig person, men belønningen som tilbys, er ikke forbudt ifølge troen vår. Det er ikke forbudt å tilby eller godta en slik gave. Derfor ber jeg deg å vurdere ditt upåvirkelige standpunkt på nytt og beholde belønningen, om ikke annet så for å gjøre meg glad ...» Jeg sa: «Jeg ønsker ikke i det hele tatt å gjøre deg misfornøyd, men Gud den Allmektiges behag er mer verdt enn mitt og ditt behag. Hvis jeg har gjort noe godt, ønsker jeg Hans nåde som godtgjørelse, noe jeg ikke kan risikere for alle rikdommer i denne verden. Vær så snill og ikke tving meg, for jeg har bestemt meg for å ikke ta imot denne belønningen som jeg ikke fortjener.»

Min gjest tok opp begge pungene og reiste seg, selv om han ikke hadde lyst til å gå sånn uten videre. Han klappet meg på skulderen og gikk uten å si et eneste ord.

Reisen til Cordoba

Etter omtrent en uke fikk jeg tilbake min gamle jobb. Mine triste og sultne dager var over. Jeg begynte å studere igjen og glemte helt denne hendelsen, for jeg var svært opptatt i løpet av dagen. Jeg brukte alle mine krefter på å lære meg mest mulig om Koranen og hadith. Faget jeg likte best, var islamsk rettsvitenskap. Jeg fullførte mine studier på utmerket vis.

En av lærerne mine anbefalte meg, og jeg fikk tilbud om en jobb som dommer i Cordoba, hovedstaden i Andalusia (dagens Sør-Spania). Jeg godtok uten å nøle og begynte fornøyd å forberede meg til den lange reisen. Jeg sa farvel til mine kolleger, og reiste til havnen i Jedda, for å gå om bord i et skip som skulle frakte meg til min destinasjon. Jeg gikk om bord i et handelsskip, for å komme meg til landet med mine framtidige håp.

De første dagene var reisen svært behagelig og trivelig. Så ble vi rammet av en voldsom storm, og stormende bølger slukte skipet. Fjellhøye bølger kastet skipet rundt omkring som en liten leke. Mastene knakk og seilene ble revet, og en heftig bølge kom og knuste skipet fullstendig. Man hørte et par skrik, og så var det hele over ...

Jeg så planker flyte og noen få ofre svømme rundt i et desperat forsøk på å berge livet. De var de eneste overlevende fra det uheldige skipet, som svømte omkring på havets overflate. Da jeg endelig klarte å samle tankene og komme over det store sjokket, fant jeg meg selv klamrende fast til en planke som fløt av gårde, takket være bølgene.

Etter at jeg hadde drevet rundt i to dager, halvt bevisstløs, kastet bølgene meg på det tørre land. Jeg takket Gud den Allmektige for å ha reddet meg fra dødens grep, men jeg hadde ikke krefter nok til å røre meg. Derfor ble jeg hjelpeløs liggende der, lett sårbar for solens brennende stråler. Jeg krøp bort til den svake skyggen av en tornebusk. Lite visste jeg om hvilken dag det var, og jeg var svimmel og i ferd med å besvime.

Noe senere åpnet jeg forsiktig øynene og så noen fremmede ansikter stirre på meg. De helte noen dråper vann i min munn, jeg ble noe mer våken, men kunne fortsatt ikke snakke. De lagde en bære og bar meg med til den nærmeste byen. Da vi kom fram, la jeg merke til en ragende minaret til en moské. Jeg takket Gud for at jeg var blant mine egne brødre i troen. De fremmede mennene tok meg med til et hus, og la meg på en komfortabel seng.

I dette huset ble jeg pleiet, matet og fikk god behandling, og snart var jeg meg selv igjen. Jeg fortalte min vert om meg selv og den uheldige ulykken med skipet. Min vert, hvis navn var Falih Hasan, fortalte meg at jeg var i Hodeydah, en havneby i Jemen. Det stedet der jeg ble funnet, var et forlatt område og et mindre brukt del av kysten. Falih Hasan og vennen hans så noen gribber sirkle over området og dro for å ta en nærmere titt, og der fant de meg bevisstløs. Han presenterte meg for vennene sine, og jeg uttrykte min hjertelige takknemlighet til dem for å ha reddet mitt liv. Takket være deres vennlige omsorg ble jeg helt frisk, både psykisk og fysisk.

Etter hvert begynte jeg å gå til moskeen og be sammen med de andre, her ble jeg kjent med mange høysinnede og opphøyde personer. De kjente alle til min ulykkelige historie gjennom min vert, og de behandlet meg med forståelse og respekt. En av dem var den eldre og rettskafne imamen Ahmad ibn Soheyl, som vanligvis ledet tidebønnen. Han hilste alltid på meg med faderlig kjærlighet, noe som rørte meg dypt i hjertet.

En dag var han noe forsinket til moskeen, derfor ba folket meg om å lede tidebønnen. Det hjalp ikke at jeg kom med unnskyldninger, for deres anmodning var oppriktig. Den dagen gjorde jeg oppgaven til en imam. Jeg gjorde mitt beste for å resitere Koranens vers tydelig under tidebønnen, og deretter holdt jeg en liten preken om islamsk lov. Det virket som om alle ble meget imponert. Imam Ahmad ibn Soheyl kom fram og gratulerte meg med den glimrende prestasjonen. Jeg takket ham for hans verdsettelse og oppmuntring. Så gikk jeg hjem til min vert, hjertet fylt med behag og god selvtillitt. Noe senere følte det som om jeg hadde overskredet min verts gjestfrihet. Etter aftentidebønnen fortalte jeg om mitt ønske om å forlate hans hus, men han var uenig. Han ønsket at jeg skulle bli der i noen dager til, helt til jeg var fullstendig frisk. Den natten da jeg skulle legge meg, kom imam Ahmad ibn Soheyl med noen av byens respekterte folk. Falih Hasans venner som hadde reddet mitt liv, var også med ham. Etter at vi hadde hilst på hverandre og alle hadde satt seg til rette, så imam Ahmad på meg, og sa: «Kjære Abo Bakr, disse mennene har gitt meg æren å tale på deres vegne med deg om deres ønske. Jeg håper at du vennligst godtar.» Jeg ble litt forvirret av den høflige talen, nervøst sa jeg: «Dere er svært hjelpsomme og snille mot meg. Jeg kan da ikke avslå noen av deres befalinger eller ønsker. Dere kan befale meg å gjøre hva som helst, og det vil være meg en ære å gjøre det.» Han sa: «Kjære sønn! Vi ønsker inderlig alle sammen at du skal bo her med oss for alltid. Imamen til vår moské døde i fjor, vi sørger fortsatt over ham, og kanskje vil vi gjøre det i all evighet. Respekten for ham har faste røtter i vårt hjerte. Han opplyste vårt liv med kunnskapens fakkell. Vi ønsker at du skal være hans stedfortreder og overta jobben som vår imam. Vi kan ikke gi deg en like godt lønnet stilling som å være dommer i Cordoba, men vi vil sannelig gi deg vår kjærlighet, ømhet og respekt.» «Men ...», protesterte jeg, og la til: «Jeg er helt fersk, og er en uerfaren student og føler meg for liten til å kunne bære byrden av pliktene til en imam-stilling.» Imam Ahmad sa: «Min sønn, undervurder ikke deg selv! Vi hørte alle på det du resiterte og prekte, og vi er fullt overbevist om at du kan oppfylle dette ansvaret.» Før jeg rakk å tenke på et svar for å unnsnippe, støttet også Falih Hasan og vennene hans tilbudet. Jeg hadde ingen andre alternativer enn å nikke et «ja» til tilbudet. Alle var tilfredse med min avgjørelse, spesielt imam Ahmad, han takket meg og kysset meg på pannen. Alle reiste seg og takket meg og gikk smilende og glade.

Undrende ble jeg sittende, de fikk meg til å tenke på hvordan skjebnens hender forandrer retningen til ens skjebne på en så tilslørt måte. Omstendighetene tar tilslørt en fullstendig vending, slik at de helt forandrer en manns planer. Jeg hadde satt håpet om å bli dommer i Cordoba høyt og tok vanskelige steg for å oppnå det målet, men Herrens bestemte skjebne gjorde meg heller til imam i Hodeydah.

Imamen i Hodeyдах

En ny fase begynte i mitt liv. Jeg begynte i den nye jobben min og flyttet inn i huset som var tilordnet imamen. Jeg fikk grunnskolen til å åpne på nytt, den var blitt stengt på grunn av den tidligere imamens bortgang. Jeg startet også noen kveldsklasser for å undervise i den hellige Koranens fortolkning. Jeg forpliktet meg til det nye miljøet, og folk godtok meg som deres religiøse leder. Jeg var veldig tilfreds og angret ikke et eneste sekund på å ha valgt å bosette meg der. Alle gamle og unge var glade og respekterte meg. Det følte ikke lenger som om jeg var en fremmed, faktisk virket det som om jeg alltid hadde vært en av dem.

En dag kom imam Ahmad til meg, og etter å ha spurt meg om hvordan jeg hadde det, sa han: «Kjære Abo Bakr, den jobben du gjør for vår bys beboere, er rosverdig og overgår alle våre forventninger. Jeg er glad for at du godtok vårt tilbud og ble hos oss. Men nå har jeg kommet for å be deg om en tjeneste til.» Jeg svarte: «Jeg er her for å tjene deg! Vær så snill og si hva jeg kan gjøre for deg, og jeg vil gjøre det.» Han sa: «Kjære sønn, en mann er ikke komplett før han gifter seg. Jeg ønsker at du skal gifte deg og leve et godt liv. Å gifte seg er også av vår hellige profets ﷺ praksis. Ekteskapets søte ansvar er virkelig en velsignelse gitt til mennesket.» Jeg svarte: «Du har alltid gitt meg råd til mitt eget beste. Jeg anser deg som min far, og det gjør jeg også i denne saken, jeg følger ditt råd.» Imam Ahmad sa: «Din forgjenger, den avdøde imamen til moskeen, var en veldig nær venn av meg. Han hadde en datter - da han ble sikker på at han skulle dø, ga han meg ansvaret for henne. Siden den dagen har jeg vært hennes formynder. Hun er en nydelig jente med gode manerer. Gud har forskjønnnet henne med ytre og indre skjønnhet. Hun er rettskaffen og vil være perfekt for deg. Jeg ønsker å gi hennes hånd til deg, og jeg er sikker på at det vil være et ekteskap mellom to sannferdige personer.» Jeg hadde ikke noe imot dette.

Etter noen dager giftet vi oss. Det ble holdt en fest, og etter den fulgte imam Ahmad ibn Soheyl henne til mitt hus, som faktisk var hennes tidligere hus. Her hadde hun levd sammen med sin far. Jeg så på henne og fikk ikke øynene fra henne, jeg glemte til og med å ønske henne velkommen. Jeg så ikke på det vakre og sjarmerende ansiktet hennes, eller øynene hennes som så ned av blyghet. Men jeg stirret ufravendt på hennes vakre hals som var pyntet med dyrebare perler. Jeg kjente med det samme igjen det perlekjedet. Det var det samme perlekjedet som jeg en gang fant i en gate i Mekka. Jeg stod stille og stirret med åpen munn av forbauselse.

Imam Ahmad så på meg i denne merkelige tilstanden. Han trodde at jeg var blitt fortryllet av hennes skjønnhet og perlenes glans. Han sa høflig: «Kjære Abo Bakr, både halskjedet og hun som bærer på det, er dine nå. Du kan ta all din tid til å beholde dem. Kanskje er det interessant for deg å vite at perlekjedet har en egen merkelig historie. For fem år siden reiste min venn til Mekka for pilegrimsferden, og tok med seg perlekjedet for å polere det. Han mistet det der, men takket være vennligheten til en ung ærlig mann fikk han det tilbake. Den prisverdige unge mannen nektet å selge sin ærlighet, og avslo en mektig belønning. Han gjorde et evig inntrykk på min venn, som alltid husket og snakket om ham. Han sa en gang til meg at han tenkte på å reise til Mekka for å spørre om den unge rettskafne mannen ville gifte seg med datteren hans, men skjebnens tid tillot ham ikke. Det var visst skjebnebestemt noe annet enn hans ønske. Datteren hans skulle bli din hustru. Det som er bestemt av skjebnen, er merkelig og utenfor menneskets forståelsesvidde.»

En følelsesladd storm brøt ut i mitt indre! Underlige hendelser som skjebnens skjulte hender utfoldet for meg, det påvirket meg og mine tårer begynte å renne nedover kinnene. Jeg så på imam Ahmad gjennom tårevåte øyne, og sa: «Du har så rett når du sier at det er umulig å kunne vite noe om skjebnens skjulte mysterier. Det vil kanskje være en gledelig overraskelse for dere å vite at jeg er den samme personen som fant perlekjedet og leverte det tilbake til din venn. Han ville gi meg fem hundre gullmynter i belønning. Til tross for at jeg var fattig og led av sult og nød, tillot ikke mitt indre meg å godta noe som jeg ikke fortjente. Jeg satte alle mine håp og forventninger til Gud den Allmektige enn å få en belønning. Og her står jeg ved Hans nåde og største belønning av alle.»

Imam Ahmad ble forbløffet, og sa ikke et eneste ord. Han tok tak i hånden min og håndhilste på meg med en slik lidenskap som sa alt. Min hustru løftet blikket og så på meg. Øynene hennes var fylt med glødende kjærlighet som ingen mann før hadde opplevd. Gud den Allmektige hadde vist meg Sin gunst ved å ha gitt meg en hensynsfull og kjærlig hustru, og ikke noe i livet kan overgå denne lykken.

«Den som frykter Gud, for ham skaper Han en utvei og forsyner ham fra et hold som han ikke engang kan forestille seg. Den som forlater seg på Gud, er Han mer enn nok for.»

(Koranen 65:2-3)

